

Onmiddellijk na de 22ste juni 1941 staakte Paul de Groot zijn aanvallen op de Londense regering. Hij wilde de CPN in een nationaal verzetsfront invoegen; daar vloeide uit voort dat hij ook ten aanzien van het Oranjehuis zijn koers wijzigde. 'Wij zijn geen aanhangers van het Oranjehuis', schreef hij in augustus '41 in *De Waarheid*. 'Wij hebben echter ook geen bijzondere reden tot vijandschap tegenover de Koningin', en aangezien het er nu vooral op aankwam, 'de grootst mogelijke eenheid en kracht der verzetsbeweging tot stand te brengen', gaf hij het parool uit dat op Koninginnedag, 31 augustus, 'de massa's op straat moeten komen, in zulke indrukwekkende en machtige aantallen dat de Nazi's en hun NSB-knechten de schrik in de benen zal slaan . . . Daarom thans met man en macht de voorbereidingen getroffen voor de 31ste augustus! Geen man, geen vrouw en geen kind mag op die dag thuis blijven!'¹

Het schijnt dat communisten hier en daar, met name in de Zaanstreek, na die oproep pogingen ondernamen om samen met andere verzetsgroepen de door de Groot geëiste demonstraties voor te bereiden. Zij hadden daarbij weinig of geen succes en hoewel er niet alleen in *De Waarheid* maar ook in plaatselijk verspreide pamfletten op aangedrongen was, de Groots oproep te volgen, werd er op Koninginnedag nergens gedemonstreerd. In alle grote steden patrouilleerden, gelijk al eerder vermeld, eenheden van de *Ordnungspolizei*, ja zelfs van de *Wehrmacht*.

Dit militaire vertoon had met de Groots oproep te maken. Geïrriteerd door de voortgezette communistische agitatie had Rauter op 25 augustus aan Harster het denkbeeld voorgelegd om als '*eine Abschreckung der übrigen noch in Freiheit befindlichen Kommunisten*' honderd van de in juni gearresteerde communistische voormannen uit de kampen Schoorl en Amersfoort naar

via Engeland en met hulp van de Engelse geheime dienst gedropt: twee Nederlanders, de drie-en-zestigjarige ex-predikant J. W. Kruyt en zijn zoon Nico, en een Duitser, Bruno Kühn - alle drie moesten zich, aldus Harmsen, bij Goulooze melden maar daarna een eigen net opbouwen. Harmsen betwijfelt of zij daar in geslaagd zijn. Kühn werd in juli '43 gearresteed en nam vergif in. Nico Kruyt overleefde de oorlog. Zijn vader brak bij zijn landing in België een been, werd een paar dagen later gearresteed, slikte zijn zelfmoordcapsule in, maar men wist zijn maag tijdig leeg te pompen. Hij werd korte tijd later geëxecuteerd.

¹ *De Waarheid* (26 aug. 1941), p. 1-2.